

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-12-07

Närvarande: F.d. justitierådet Leif Thorsson samt justitieråden Per Virdesten och Annika Brickman.

Försenad årsredovisning och bokföringsbrott samt några revisorsfrågor

Enligt en lagrådsremiss den 29 november 2012 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i brottsbalken,
2. lag om ändring i revisorslagen (2001:883),
3. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
4. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
5. lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220),
6. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079),
7. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),
8. lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
9. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
10. lag om ändring i lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
11. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
12. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,

13. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
14. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
15. lag om ändring i lagen (2013:000) om ändring i revisorslagen (2001:883).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Anders Ahlgren.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i brottsbalken

I 11 kap. 8 § föreslås att bokföringsbrott som är ringa får åtalas av åklagare endast om det av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt. Syftet är att göra den straffrättsliga regleringen av försenade årsredovisningar och årsbokslut mindre sträng.

Bakgrunden till lagförslaget är att Högsta domstolen i rättsfallet NJA 2004 s. 618 gjort bedömningen att underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta årsredovisning i ett aktiebolag utgör bokföringsbrott. I lagrådsremissen framhåller regeringen att det är angeläget att bokföringsskyldigheten uppfylls och att reglerna om årsredovisning och årsbokslut respekteras. Samtidigt anser regeringen att det kan ifrågasättas om inte den nuvarande ordningen är alltför sträng vid kortvariga förseningar med att upprätta årsredovisning eller årsbokslut. Av skäl som närmare anges i remissen är regeringen inte beredd att föreslå en avkriminalisering, vilket utredningen och ett antal remissinstanser föreslagit. Regeringen har i stället stannat för att införa en regel om särskild åtalsprövning.

En åtalsprövningsregel för brott som begåtts i näringsverksamhet finns redan i dag i 36 kap. 10 a § brottsbalken. Den regeln kan

emellertid endast tillämpas om brottet begåtts av oaktsamhet och inte kan antas föranleda annan påföljd än böter. Enligt vad som upplysts under föredragningen tillämpas inte den begränsningen av åtalsplikten när det gäller bokföringsbrott som är ringa. Det har vidare upplysts att det närmare syftet med den föreslagna regeln är att förhindra åtal när någon vid ett enskilt tillfälle uppsåtligt och under en kortare tid, upp till tre månader, dröjt med att upprätta årsredovisning.

Eftersom den föreslagna regeln sålunda endast synes ta sikte på korta och enskilda dröjsmål med årsredovisningen som dessutom ska ha skett uppsåtligt kan det diskuteras om regeln kommer att få någon större betydelse. I avsaknad av närmare statistik på området är det inte möjligt att med någon säkerhet slå fast hur det förhåller sig. Det kan också ifrågasättas vad kravet på "särskilda skäl" tillför utöver kravet att åtal ska vara "påkallat från allmän synpunkt" (jfr remissens exemplifiering av "särskilda skäl" med Åklagarmyndighetens RättsPM 2006:19 Företagsbot, avsnitt 10.1). Enligt Lagrådets uppfattning talar starka skäl för att regelns tillämpningsområde kommer att bli mycket begränsat. Från de synpunkter som Lagrådet har att beakta finns det dock inte anledning att på den grunden avstyrka förslaget.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.